

DHOMA E POSAÇME E
GJYKATËS SUPREME TË
KOSOVËS PËR ÇËSHTJE QË
LIDHEN ME AGJENCINË
KOSOVARE TË
PRIVATIZIMIT

SPECIAL CHAMBER OF THE
SUPREME COURT OF
KOSOVO ON
PRIVATIZATION AGENCY
RELATED MATTERS

POSEBNA KOMORA
VRHOVNOG SUDA
KOSOVA ZA PITANJA
KOJA SE ODOSE NA
KOSOVSKU AGENCIJU
ZA PRIVATIZACIJU

SCC – 08 – 0226

DP Bletaria “APIKO” Dečani

kojeg zastupa Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove

Tužilac

Tuženi

Republika Srbija

Manastir Dečani

Posebna komora Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju („Posebna komora“), u specijalnom veću sastavljenom od sudije Esme Erterzi, predsednice veća, Ilmija Bajramija i Diellze Hoxhe, sudija, nakon većanja održanog dana 27. decembra 2012. godine, donosi sledeću:

PRESUDU

Odbija se tužba kao neosnovana.

Činjenični kontekst i istorijat postupka:

Dana 26. aprila 2000. godine tužilac je podneo tužbu Opštinskom sudu u Peći protiv tuženih: (1) manastira Dečani, (2) Opštine Dečani i (3) Republike Srbije za poništaj ugovora o poklonu iz 1997. godine koji se odnosi na katastarske parcele koje su bile u svojini DP-a „Apiko“, ugovor br. 0464-2914/97, tražeći da mu se prizna pravo svojine na katastarskim parcelama upisanim u posedovni list br. 131, KO Dečani. Tužilac je tvrdio da je ugovor neosnovan i nezakonit, te da kao takav treba da bude poništen i imovina treba da bude vraćena u posed i svojину tužioca na osnovu dokaza i istorijata katastarskih podataka koje je podnelo Opštinsko veće u Dečanima – Uprava za geodetske poslove, od 30. novembra 1999. godine.

Tužilac je tražio je od Opštinskog suda da utvrdi da je DP „Apiko“ Dečani vlasnik nepokretne imovine i drugih objekata na katastarskim parcelama br. 301, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 310, 311 i 312, u ukupnoj površini od 12.05,12 ha, upisanih u posedovni list br. 131, opština Dečani. Na osnovu istorijata podataka Opštinske uprave u Dečanima iz 1999. godine, izgleda da su katastarske parcele bile upisane kao društvena svojina na ime Radne organizacije „16. novembar“ Dečani – „Pčelarska stanica“ Dečani.

U Opštinskom sudu u Peći predmet je upisan pod brojem C.br. 23/2000.

Dana 28. jula 2000. godine Opštinski sud u Peći održao je ročište, ali ni prvotuženi ni trećetužena nisu pristupili ročištu, te je ročište odloženo za 20. avgust 2000. godine. Čak ni tog dana tuženi nisu pristupili ročištu, te je ročište shodno tome odloženo za neodređeni vremenski period.

Dana 28. septembra 2000. godine Opštinski sud u Peći oglasio se nenadležnim i prosledio predmet Opštinskom sudu u Dečanima.

Dana 22. marta 2001. godine Opštinski sud u Dečanima doneo je rešenje C.br. 12/2000 kojim se oglasio nenadležnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, navodeći da nakon pravosnažnosti rešenja predmet treba proslediti „HABITAT-u“ (Direkciji i Komisiji za rešavanje imovinskih i stambenih zahteva) na dalju nadležnost.

Tužilac je izjavio žalbu na navedeno rešenje C.br. 12/2000 od 22. marta 2001. godine, te je Okružni sud u Peći dana 4. jula 2001. godine ukinuo rešenje Opštinskog suda u Dečanima i vratio predmet na dalji postupak, s obrazloženjem da je Opštinski sud pogrešno primenio materijalne odredbe. U smislu uredaba UNMIK-a br. 1999/23 i br. 2000/60, a posebno objašnjenja specijalnog predstavnika generalnog sekretara UN od 12. aprila 2001. godine, u sličnim predmetima, nadležnost redovnih lokalnih sudova na Kosovu nije isključena. Konkretni predmet nije spadao pod tačke (a), (b) i (c) Uredbe o ustanovljavanju Uprave za stambena i imovinska pitanja i Komisije za imovinska potraživanja („Habitat“).

Nakon što je rešenje ukinuto, predmet je upisan pod novim brojem C.br. 88/2001 kod Opštinskog suda u Dečanima.

Dana 23. februara 2001. godine tužilac je podneo predlog za određivanje privremene mere kojom se manastir Dečani obavezuje da dozvoli hitno vraćanje celokupnog poljoprivrednog zemljišta DP- u Bletaria „Apiko” u posed i na slobodno raspolaganje.

Opštinski sud u Dečanima je dana 24. avgusta 2001. godine tražio od tužioca da dopuni, ispravi i pojasni tužbu.

Dana 11. septembra 2001. godine tužilac je podneo dopunu tužbe kojom je tražio utvrđenje prava svojine, kao i poništaj ugovora br. 0464-2914/97 zaključenog između Republike Srbije i manastira Dečani kao neosnovanog i nezakonitog.

Dana 28. februara 2002. godine drugotužena Opština Dečani dostavila je podnesak kojim nije osporila tužbeni zahtev DP-a „Apiko“ Dečani i kojim je predložila da sud usvoji tužiočev tužbeni zahtev u celosti.

Dana 19. marta 2002. godine Opštinski sud u Dečanima održao je prvo ročište, kojem nisu pristupili ni prvotuženi ni trećetužena. Prvotuženi je bio uredno pozvan putem sudskog poziva od 5. marta 2002. godine preko Policije UNMIK-a, ali nije odgovorio na poziv.

Dana 19. aprila 2002. godine ročište je održano i ponovo je odloženo za 28. jun 2002. godine zbog toga što nije bilo odgovora Odeljenja za pravosuđe u Prištini u vezi s prvotuženim i trećetuženom.

Dana 28. juna 2002. godine Opštinski sud u Dečanima održao je ročište za glavnu raspravu u kojoj su učestvovali tužilac i zastupnik drugotužene, dok je prvotuženi odbio poziv, a trećetužena nije obrazložila svoje odsustvo iako je primila poziv dana 29. aprila 2002. godine.

Opštinski sud je, na osnovu člana 295. ZPP-a, odlučio da održi raspravu u odsustvu tuženih koji su bili uredno pozvani. Nakon čitanja tužbe, izvođenja dokaza i završne reči tužioca, sudsko veće donelo je presudu kojom je poništilo ugovor o poklonu br. 0464-2914/97, utvrđujući da je DP „Apiko“ vlasnik nepokretne imovine, katastarskih parcela upisanih u posedovni list br. 131, KO

Dečani i obavezalo tužene da vrate nepokretnu imovinu tužiocu u posed i na slobodno korišćenje. Veće je odbilo predlog za određivanje privremene mere.

Opštinski sud doneo je navedenu presudu zbog izostanka s obrazloženjem da je sud redovno gotovo godinu dana nekoliko puta uredno pozivao prvotuženog i trećetuženu, prvotuženi je odbijao pozive, dok trećetužena, iako je institucionalno primila pozive, nije obrazložila svoje odsustvo, te je na osnovu odredbe člana 295. ZPP-a doneo navedenu presudu.

Opštinski sud konstatovao je da je ugovor o poklonu zaključen 1997. godine, dok Uredba br. 1999/24 od 12. decembra 1999. godine, koja je stupila na snagu dana 10. juna 1999. godine, predviđa da je zakon koji se primenjuje na Kosovu zakoni koji su bili na snazi na Kosovu na dan 22. marta 1989. godine. Opštinski sud naglasio je da sporna nepokretna imovina koja je navedenim ugovorom data na poklon nikad nije bila svojina manastira Dečani; da je na osnovu istorijata katastarskih podataka i posedovnog lista potvrđeno da ugovor nije valjan; i da je isti zaključen protivno članovima 4 i 5 Zakona o prometu nepokretnosti („Službeni list“ br. 28/88). Sud je naveo da je poklon dat u vreme nasilnih mera. Shodno tome, sud je smatrao da je ugovor zaključen između prvotuženog manastira Dečani i trećetužene Republike Srbije ništav, nevažeći i nezakonit zbog toga što je trećetužena poklonila prvotuženom imovinu koja joj nije pripadala, već imovinu DP-a i njegovih radnika. Sud je konstatovao i da drugotužena Opština Dečani nije osporila tužbeni zahtev i da ga je prihvatila.

Dana 25. novembra 2002. godine advokati prvotuženog i trećetužene izjavili su žalbu na napred navedenu presudu Okružnom sudu u Peći preko Kancelarije UNMIK-a kojom su osporili presudu zbog bitnih povreda odredaba člana 354. stav 2.7 Zakona o parničnom postupku (ZPP), u vezi s mogućnošću stranaka da raspravljaju pred sudom, upotrebom jezika stranke u postupku shodno članu 354. stav 2 tačka 8 ZPP-a. Podnosioci žalbe tvrdili su da je tom presudom došlo do kršenja obavezujućeg uputstva izdatog dana 28. juna 2000. godine, kojim se glavni administrator Kušner obratio lokalnom administratoru UNMIK-a u Peći, u kojem se navodi da će o svim sporovima koji se odnose na pravo svojine na zemljištu i objektima koji se nalaze na njemu konačno odlučiti odgovarajući organi Habitata, koji je pod upravom UNMIK-a.

Dana 25. oktobra 2005. godine Okružni sud u Peći doneo je presudu kojom je u celosti ukinuo presudu Opštinskog suda u Dečanima C.br. 88/2001 od 28. juna 2002. godine i predmet vratio Opštinskom sudu na ponovni postupak, s obrazloženjem da je pobijanom presudom došlo do bitne povrede člana 354. stav 2.8 ZPP-a, koji propisuje urednu dostavu sudskih pismena. Okružni sud naveo je da prvostepeni sud, u toku ponovnog postupka, treba da razmotri nepravilnost tužbe kad je reč o legitimaciji stranaka, mogućnosti dopune tužbe kako bi ona bila učinjena razumljivom.

Nakon ukidanja presude, predmet je upisan pod novim brojem C.br. 326/05.

Dana 24. novembra 2006. godine Opštinski sud u Dečanima pozvao je tužioca da pojasni tužbu kad je reč o legitimaciji i mogućnosti dopune pravne zaštite koju traži u tužbi.

Dana 8. decembra 2006. godine tužilac je dostavio pojašnjenje tužbe u vezi s legitimacijom stranaka i naveo da ima legitimaciju kao stranka u postupku budući da je upisan kao pravno lice na osnovu zahteva za privremenu registraciju poslovne delatnosti podnesenog UNMIK-u i da je upisan pod brojem 80132646 od 11. jula 2000. godine. Dodatno ročište zakazano je za 29. avgust 2008. godine, na koje su stranke pozvane sudskim naložima naslovljenim na stranke u postupku.

Dana 7. decembra 2007. godine Kosovska poverenička agencija (KPA) podnela je zahtev za prebacivanje predmeta iz Opštinskog suda shodno članu 4.5 Uredbe UNMIK-a br. 2002/13.

Rešenjem od 20. juna 2008. godine, u predmetu br. RR-08-0001, Posebna komora prebacila je tužbu protiv dvoje tuženih pred Opštinskih sudom, gde su stranke u postupku u predmetu C.br. 23/2000-(326/05) DP „Apiko“ Dečani protiv manastira Dečani, Opštine Dečani i Republike Srbije. Posebna komora prebacila je tužbu protiv Republike Srbije i manastira Dečani, ali ne i protiv Opštine.

Dana 17. novembra 2008. godine Posebna komora održala je prvu raspravu u ovom sudu (tj. u Posebnoj komori) u predmetima SCC-08-0226 (tužba „Apika“ kojeg zastupa KPA) protiv Republike Srbije i manastira Dečani, SCC-08-0227 (tužba DP-a „Iliria“ protiv Republike Srbije, Opštine Dečani i manastira Dečani) i SCC-06-0484 (tužba Alija Demeukaja protiv Republike Srbije i manastira Dečani, Opštine Dečani, DP-a „Apiko“, Zenuna Mecaja i KPA) zajedno, bez spajanja predmeta usled njihove tesne povezanosti. Rasprava nije bila u meritumu tužbi, već samo o procesnim pitanjima i upisima zemljišnih parcela u katastar. Zastupanje DP-a od strane KPA je osporeno i saslušan je stav DP-a koji je bio drugačiji od stava KPA. Zastupnik Opštine takođe je pristupio na tu raspravu za predmet br. SCC-08-0227.

Dana 24. novembra 2008. godine KPA je dostavila podnesak u kojem se razmatraju ovlašćenje KPA da zastupa DP i njeno pravo da se pojavi u postupku, kao i promene upisane u katastar tokom godina. Dana 1. decembra 2008. godine DP „Apiko“ dostavilo je podnesak samo na albanskom jeziku.

Dana 10. marta 2009. godine sudsko veće Posebne komore odlučilo je da Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove ima pravo da se pojavi u predmetu kao zastupnik Kosovske povereničke agencije i da jedino ona ima pravo da zastupa interese preduzeća, a posebno u ovom predmetu. U obrazloženju je navedeno i da Komora dozvoljava DP-u da ga zastupaju njegovi savetnici ukoliko i sve dok KPA (u ovom slučaju UNMIK) ne odluči da vrši svoju administrativnu nadležnost nad DP-em. Kosovska agencija za privatizaciju (KAP) osporila je napred navedeno rešenje.

S druge strane, sudsko veće je rešenjem od 18. maja 2009. godine pozvalo KAP da stupi u parnicu radi bilo kojeg interesa koji možda ima u ime tužilačkog DP-a.

Dana 12. maja 2009. godine KPA je dostavila podnesak u oba predmeta, SCC-08-0226 i SCC-08-0227, i podnela zahtev za održavanje ročišta. Obavestila je sud da povlači tužbu protiv trećetužene u predmetu br. SCC-08-0227 kako bi pospešila moguće poravnanje. Navodi se da bi se KPA složila s predlogom za poravnanje kojim se ne bi osporila prava svojine manastira Dečani na katastarskim parcelama koje se trenutno nalaze u Specijalnoj zonskoj oblasti koja obuhvata manastir i isposnički kompleks, kako je utvrđeno Izvršnom odlukom UNMIK-a br. 2005/5 i da bi se odrekla u ime tužilaca u predmetima SCC-08-0226 i SCC-08-0227 i u ime bilo kojeg drugog DP-a na osnovu uprave i ovlašćenja koja su joj data zakonom, kad je reč o bilo kojem tužbenom zahtevu kojim se traži pravo svojine koje oni možda imaju na tim parcelama.

Stranke su pozvane na ročište koje je održano dana 19. maja 2009. godine kako bi bila ispitana mogućnost poravnanja. Sudu je predložen tekst dogovora u pisanoj formi, koji je bio priložen uz podnesak manastira od 15. maja 2009. godine; međutim, ne može se precizno navesti koja stranka ga je podnela. Rasprave u predmetima br. SCC-08-0226 i SCC-08-0227 održane su zajedno. Zastupnik KPA (Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove) izjavio je da se UNMIK odriče od tužbenih zahteva protiv Republike Srbije i manastira Dečani. On je tvrdio da saglasnost suda nije potrebna kad je reč o tom odricanju od prava, budući da UNMIK ne samo da povlači tužbe, već se i odriče tužbenih zahteva na osnovu člana 193 Zakona o parničnom postupku (4/1977). Zastupnik Opštine izjavio je da Opština prihvata povlačenje DP-a, ali ne UNMIK-a. Dalje,

zastupnik KPA i zastupnik manastira dali su svoje izjave u toku rasprave o dogovoru. Zapisnik o raspravi potpisali su različitih datuma.

Dana 10. jula 2009. godine KPA je podnela zahtev Posebnoj komori kojim je tražila izdavanje overenih zapisnika i zahtev za izdavanje naloga za izvršenje dogovora zaključenog na raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine.

Dana 26. oktobra 2009. godine, u svom odgovoru na sudski nalog, KPA je ponovila svoj zahtev za izdavanje overenih kopija zapisnika o raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine i naloga za izvršenje postignutog dogovora.

Dana 24. jula 2010. godine žalbeno veće donelo je rešenje u predmetu br. ASC-09-0025 po žalbi izjavljenoj na rešenje sudskog veća od 10. marta 2009. godine.

Dana 9. februara 2011. godine sudsko veće odbilo je zahteve KPA od 10. jula 2009. godine i 26. oktobra 2009. godine. KPA je izjavila žalbu na to rešenje.

Dana 27. decembra 2011. godine žalbeno veće donelo je rešenje u predmetu br. ASC-11-0038, kojim je potvrdilo rešenje sudskog veća od 9. februara 2011. godine, navodeći u isto vreme da je sudsko veće trebalo da održi dodatno ročište kako bi omogućilo strankama da finalizuju svoj dogovor od 19. maja 2009. godine u skladu s procesnim pravilima.

Dana 1. januara 2012. godine stupio je na snagu novi Zakon br. 04/L-033 o Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju.

Rešenjem predsedništva Posebne komore br. 1/2012 od 2. februara 2012. godine osnovana su specijalna veća. Kao rezultat tog rešenja, predmet je prvobitno bio dodeljen Veću 4. Rešenjem predsedništva br. 19/2012 od 20. juna 2012. godine predmet je dodeljen veću nadležnom za svojinska pitanja.

Specijalno veće nadležno za svojinska pitanja, na zahtev UNMIK-a i na osnovu mišljenja žalbenog veća, održalo je ročište dana 16. oktobra 2012. godine. Stranke su pozvane na ročište na osnovu rešenja žalbenog veća. Strankama je naloženo da dostave sudu dokumente koji nedostaju kad je reč o njihovom ovlašćenju da zastupaju stranke koje postižu navodni dogovor.

Obrazloženje

1. Stranke

(a) Tužilac

Tužilac u predmetu o kojem je ovde reč je društveno preduzeće (DP) „Apiko” čiji naziv je s vremena na vreme menjan. Njegov status društvenog preduzeća nije osporila nijedna stranka u postupku u bilo koje vreme. Ne postoji drugi tužilac ili protivtužilac izuzev navedenog DP-a, uprkos tome što izgleda da su mnoge zainteresovane strane izrazile svoj interes kad je reč o postupku, u različitim svojstvima. Postoji samo jedan tužilac: DP „Apiko“ (s različitim nazivima u različito vreme). Njegovo zastupanje ili pravo pojavljivanja u postupku u njegovo ime sasvim je drugo pitanje koje će da bude detaljnije razmotreno u donjem tekstu.

(b) Administrativna nadležnost Agencije nad tužilačkim DP-em

Kako je poznato, Kosovska poverenička agencija (KPA) osnovana je Uredbom br. 2002/12 na osnovu Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 (1999) i ovlašćenja specijalnog predstavnika generalnog sekretara (SPGS). Od 13. juna 2012. godine, KPA je data administrativna nadležnost nad društvenim preduzećima. Uredba UNMIK-a br. 2002/12, koja je izmenjena i dopunjena Uredbom UNMIK-a br. 2005/18, predviđa da Agencija ima administrativna ovlašćenja nad svim društvenim preduzećima na Kosovu. Pored toga, na osnovu člana 6.2(d) iste Uredbe, Agencija ima pravo „da raspolaže novcem i drugom aktivom društvenih preduzeća“.

Zakon br. 03/L-067 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju (KAP), koji je izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-034, takođe uređuje administrativnu nadležnost Agencije na isti način kako je predviđeno za KPA. Član 6.1 Zakona o KAP daje Agenciji široku i isključivu administrativnu nadležnost nad svim preduzećima i imovinom/aktivom, interesima, deonicama i imovinom koja je obuhvaćena članovima 5.1 i 5.2. Ova nadležnost obuhvata bilo koje radnje koje Agencija smatra razumnim i podesnim, u okviru granica administrativnih resursa Agencije, u cilju boljeg omogućavanja prodaje, likvidacije, prenosa ili drugog vida raspolaganja preduzećem, aktivom ili interesom u državnom vlasništvu. Ona ima pravo da imenuje i zameni predsedavajućeg, direktore i rukovodioce DP-a.

U ovom predmetu, pitanje koje je veoma sporno nije administrativna nadležnost Agencije nad društvenim preduzećem. Ono što je predmet žustre debate je uglavnom „koja Agencija ima administrativnu nadležnost nad DP-em“: da li je to KPA ili KAP?

Drugo veoma sporno pitanje u ovom postupku je „šta ako upravnik DP-a ima drugačiji stav od direktora/rukovodilaca samog DP-a“? Sada veće prvo mora da razmotri primarno pitanje (da li KPA koju je osnovao UNMIK ili KAP koju je osnovala Skupština Kosova kao sledbenicu ove prve upravlja DP-em) u odnosu na drugo pitanje (šta ako DP ima drugačiji stav od svog upravnika).

(c) KPA ili KAP?

Da li je KPA ili PAK ta koja upravlja DP-em pitanje je koje je dugo bilo predmet rasprave u ovom postupku. Na to pitanje žalbeno veće Posebne komore već odgovorilo ne samo jednom, već dva puta rešenjima navedenim gore u istorijatu postupka (*rešenje od 24. jula 2010. godine, u predmetu br. ASC-09-0025 i rešenje od 27. decembra 2011. godine, u predmetu br. ASC-11-0038*).

Svi argumenti koji proizilaze iz člana 1.2 izmenjenog i dopunjenog Zakona o KAP u kojima se navodi da je KAP pravni sledbenik KPA, više puta su predočeni od strane samog DP-a i advokata Opštine na raspravama i u pisanim podnescima. Zastupnik KAP je takođe izneo argumente o tom pitanju u pisanoj formi i usmeno na raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine, kao i u žalbi koju je izjavio na rešenje sudskog veća od 10. marta 2009. godine. Pored toga, Ministarstvo pravde imalo je mogućnost da izrazi svoje shvatanje o tom zastupanju svojim dopisom od 14. oktobra 2009. godine i tvrdilo je da član 67.4 Zakona o upravljanju i odgovornostima za rad u javnim finansijama (Zakon br. 03/L-048 od 13. juna 2008. godine) dozvoljava i obavezuje Ministarstvo pravde da se uključi u postupak. Svi ti argumenti bili su dostupni sudijama u prvom i drugom stepenu u to vreme i bili su cenjeni njihovim rešenjima o tom pitanju.

Dana 10. marta 2009. godine tadašnje sudsko veće zaključilo je da Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove, u svojstvu zastupnika KPA, ima pravo da se pojavi u ovom predmetu i da jedino ona ima pravo da zastupa interese preduzeća u predmetima pred Posebnom komorom, a posebno

kad je reč o predmetima na koje se ta odluka odnosi. Nakon žalbe koju je KAP izjavila na rešenje sudskog veća od 10. marta 2009. godine, žalbeno veće potvrdilo je zaključak sudskog veća (rešenje od 24. jula 2010. godine u predmetu br. ASC-09-0025).

U drugom rešenju žalbenog veća od 27. decembra 2011. godine, u predmetu br. ASC-11-0038, po žalbi na rešenje sudskog veća od 9. februara 2011. godine u predmetima SCC-08-0226 i SCC-08-0227, ponovljeno je da je zastupanje DP-a od strane KPA i Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove konačno i shodno tome obavezujuće i da se više ne može dovoditi u pitanje, te da žalbeno veća čak smatra da je ta odluka *res judicata*. U vreme donošenja tog rešenja, novi Zakon o KAP br. 04/L-034 već je bio na snazi.

Nije bitno da li se sadašnji sastav specijalnog veća slaže s tim zaključkom ili ne. Konačne odluke obavezujuće su ne samo za stranke, već i za sve sudove, osim ako novi zakon uredi tu oblast drugačije nakon usvajanja te konačne odluke o procesnom pitanju. Načela predvidljivosti i pravne sigurnosti podrazumevaju da se konačna rešenja/presude ne mogu dalje pobijati, bez obzira da li su ispravne ili ne, izuzev ukoliko je na raspolaganju vanredni pravni lek (koji ipak podleže određenom roku). U spisu predmeta ne postoji dokaz ili obaveštenje koje ukazuje da su bilo koja stranka ili treće lice koje tvrdi da ima interes u ovom predmetu osporili ustavnost rešenja žalbenog veća ili izjavili vanredne pravne lekove u konkretnom predmetu o kojem je ovde reč.

U predmetu o kojem je ovde reč, žalbeno veće je rešenjem od 24. jula 2010. godine donelo odluku o tome da je Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove ta koja jedino ima pravo da zastupa DP kad su Zakon o KAP i Ustav Republike Kosovo već bili na snazi. Tadašnji Ustav, u članu 143, pozivao se na ulogu i dejstvo Sveobuhvatnog predloga za rešenje statusa Kosova od 26. marta 2007. godine. Na osnovu člana 143.2 Ustava, odredbe Sveobuhvatnog predloga imaju premoć nad ostalim zakonskim odredbama Kosova. Pored toga, Ustav, zakoni i ostala akta Republike Kosovo se tumače u saglasnosti sa Sveobuhvatnim predlogom o rešenju statusa Kosova od dana 26. marta 2007. godine. U slučaju nesaglasnosti između odredbi ovog Ustava, zakona i ostalih akata Republike Kosovo i odredbi sporazuma, prevladava ovaj drugi (član 143.3 Ustava).

Opštepoznata je činjenica da Sveobuhvatni predlog (Ahtisaarijev plan) daje administrativnu nadležnost nad društvenim preduzećima Kosovskoj povereničkoj agenciji (Aneks VII Sveobuhvatnog predloga, član 2). Činjenica da se danas Ustav ne poziva na Sveobuhvatni predlog niti mu daje premoć nad Ustavom nije bitna. Svi podnesci stranaka i njihove izjave o postignutom poravnanju i potpisivanje zapisnika o raspravi na kojoj je predloženo poravnanje, izuzev poslednjeg kojim su prethodni dopunjeni, podneseni su u vreme kad je u Ustavu još uvek postojalo to pozivanje na Sveobuhvatni predlog kao na normu višeg ranga u hijerarhiji normi.

Specijalno veće neće zauzeti novi stav o tom pitanju, već se samo poziva na prethodnu odluku žalbenog veća o zastupanju tužilačkog DP-a od strane Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove, koja je sada samo deklarativna, a ne konstitutivna.

(d) Preostala tužena strana/Preostale tužene strane

Prvobitna tužba bila je podnesena Opštinskom sudu protiv Republike Srbije kao prvotužene i Opštine Dečani kao drugotužene i manastira Dečani kao trećetuženog. Opštinski sud već je zaključio pre bacivanja predmeta da je Opština prihvatila tužbeni zahtev i rešenje Posebne komore o prebacivanju predmeta, u predmetu br. RR-08-0001, odnosilo se samo na dvoje preostalih tuženih. U svakom slučaju, i DP i UNMIK odriču su se tužbenih zahteva protiv Opštine. Opština je prihvatila odricanje od tužbenog zahteva protiv sebe od strane DP-a. Na raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine, Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove jasno je

izjavila da se odriče tužbenog zahteva protiv Republike Srbije na osnovu člana 193 Zakona o parničnom postupku. Tadašnje veće, uprkos tome što je navelo da će ispitati usmeni podnesak kao takav i zauzeti stav o tome da li ga smatra zahtevom za povlačenje tužbe ili odricanjem od tužbenog zahteva, do nedavno nije donelo odluku u vezi s tim.

Specijalno veće smatra da izjava zastupnika Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove ne zahteva saglasnost sudskog veća. Povlačenje tužbe bilo je izričito uređeno Administrativnim naređenjem UNMIK-a br. 2008/6, a sada članom 26 Aneksa Zakona o Posebnoj komori, koji zahteva saglasnost specijalnog veća. Međutim, ne postoji izričita odredba o odricanju od prava i tužbenih zahteva u Administrativnom naređenju UNMIK-a br. 2008/6 ili u Aneksu Zakona o Posebnoj komori. Prema tome, odredba Zakona o parničnom postupku (ZPP, član 193. ranijeg zakona, član 261 novog zakona) primenjiva je na osnovu člana 70 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6 (i člana 14 Zakona o Posebnoj komori) kad je reč o odricanju od tužbenih zahteva, za šta nije potrebna saglasnost ni suda ni tuženog/tuženih. Izjava koju je dao zastupnik tužioca dana 19. maja 2009. godine, prema tome, proizvela je pravno dejstvo tog istog dana. Sada veće samo skreće pažnju na činjenicu da Republika Srbija više nije stranka u ovom postupku. Jedina preostala tužena strana je manastir Dečani. Taj zaključak je veće već donelo i oglasilo ga na raspravi održanoj dana 16. oktobra 2012. godine.

2. Pravna zaštita koja se traži

U tužbi podnetoj Opštinskom sudu pravna zaštita koja se traži od lokalnog suda, koja je dopunjena, je dvostruka:

- (a) zahtev kojim se traži utvrđenje prava svojine na nepokretnoj imovini opisanoj u posedovnom listu br. 131, koji je kasnije dopunjen zahtevom za upis zemljišnih parcela na ime DP-a, kao i predaju istih u posed i
- (b) zahtev kojim se traži poništaj ugovora o poklonu od 5. novembra 1997. godine zaključenog između manastira Dečani i Republike Srbije.

Kad je reč o prvoj pravnoj zaštiti, veće je našlo da su, uprkos svim radnjama koje su preduzeli različiti organi u različito vreme, predmetne zemljišne parcele još uvek upisane na ime tužilačkog DP-a na dan 14. avgusta 2012. godine, kako je potvrđeno odgovorom Službe za katastar na zahtev suda koji je dostavljen u predmetu koji je prethodno bio zajedno s ovim predmetom (predmet br. SCC-06-0484). Shodno tome, čak i da stranke i njihovi zastupnici nisu postigli poravnanje, tužiocu nedostaje interes u toj tužbi podnesenoj Opštinskom sudu.

Kad je reč o drugoj pravnoj zaštiti, tužilac nije jedna od strana tog ugovora o poklonu zaključenog između Republike Srbije i manastira. Prema tome, tužiocu nedostaje aktivna legitimacija kad je reč o tom tužbenom zahtevu, osim ako jedna od ugovornih strana podnese zahtev kojim traži upis zemljišta na svoje ime na osnovu ugovora o poklonu.

U tom smislu vredni napomenuti izvršne odluke SPGS-a kad je reč o promenama u katastarskim knjigama. SPGS je, prvo, Izvršnom odlukom br. 2008/16 od 22. aprila 2008. godine odlučio da u nedostatku odgovarajuće prateće dokumentacije koju treba da obezbedi Opština Dečani, upisivanje zemljišnih parcela od broja 301 do 312 (posedovni list br. 131) trenutno ubeleženih u katastarskim knjigama Opštine Dečani pod imenom Društveno preduzeće „16. novembar - Pčelarski centar Dečani“, zemljišnih parcela br. 494, 495, 502, 503, 522, 523, 524, 528, 1104, 1105 i 1106 (posedovni list br. 237) trenutno ubeleženih u katastarskim knjigama Opštine Dečani pod imenom Društveno preduzeće „Hotelsko turističko preduzeće Dečani“ i zemljišne parcele br. 943 (posedovni list br.

119) trenutno ubeležene u katastarskim knjigama Opštine Dečani pod imenom Društveno preduzeće „Javno stambeno preduzeće“ privremeno se bez odlaganja poništava i vraća u *status quo ante*. Izvršna odluka biće preispitana ukoliko Opština Dečani dostavi UNMIK-u zadovoljavajuću prateću dokumentaciju. U toj Izvršnoj odluci navodi se i da ona ne utiče na konačnu merodavnu odluku o imovinskim pravima na spornim zemljišnim parcelama koja će uslediti kao rezultat tekućih sudskih postupaka pred nadležnim sudovima na Kosovu i tekućih postupaka pred Kosovskom agencijom za imovinu.

Naknadnom Izvršnom odlukom br. 2008/21 od 17. maja 2008. godine, SPGS je odlučio da se upisi u katastru koji su poništeni Izvršnom odlukom br. 2008/16 zamenjuju upisima iz katastarskih knjiga koji ponovno uspostavljaju i u skladu su sa posedovnim listom br. 138 (N95-01-1/97) koji je izdala Kancelarija za katastar zemljišta iz Peći 10. marta 1998. godine. Dalje je navedeno da će u skladu sa gore pomenutim, srpski pravoslavni manastir Visoki Dečani nastaviti neometano da uživa pravo poseda nad zemljišnim parcelama 301 do 312 (sadašnji posedovni list br. 131), zemljišnim parcelama br. 494, 495, 502, 503, 522, 523, 524, 528, 1104, 1105 i 1106 (sadašnji posedovni list br. 237) i zemljišnom parcelom br. 943 (sadašnji posedovni list br. 119). U slučaju donošenja merodavne presude u pogledu vlasničkih prava u vezi sa dotičnim zemljišnim parcelama od strane nadležnog suda na Kosovu posle rešavanja tekućeg postupka pred Kosovskom agencijom za imovinu, katastarske knjige će biti usklađene sa takvom presudom.

Veće nije upoznato zašto Izvršna odluka UNMIK-a br. 2008/21 nije izvršena u katastarskim knjigama. Ono što se zna je da se katastarski podaci još uvek vode na ime DP-a i da su stranke upoznate s tom činjenicom, kako se lako može zaključiti iz njihovih usmenih podnesaka datih na raspravama. Prema tome, izgleda da DP-u danas nedostaje pravni interes da traži utvrđenje prava svojine i upis istog u katastar.

Kad je reč o predaji poseda katastarskih parcela, posed zemljišnih parcela od strane tuženog manastira već je zaštićen napred navedenom Izvršnom odlukom SPGS-a. Na današnji dan, budući da je predmet koji se vodi pred Posebnom komorom u ranoj fazi kad je reč o vođenju postupka, veće nema bilo koje podatke o tome da li je Kosovska agencija za imovinu donela odluku na koju se poziva Izvršna odluka SPGS-a br. 2008/21. To nije bitno ni zbog toga što tužba tužilačkog DP-a kojom se traži predaja poseda kao takva danas ne bi bila u nadležnosti Posebne komore koja postupa na osnovu Zakona o Posebnoj komori br. 04/L-033. Posebna komora nadležna je za tužbe protiv tuženih DP-a ili Agencije, a ne za tužbe DP-a u svojstvu tužioca protiv privatnih fizičkih ili pravnih lica (član 4 u vezi s članom 5.2.2 Zakona o Posebnoj komori).

3. Upis stvarnog stanja na dan poravnanja u katastar

Specijalno veće nije upoznato da li su stranke ikad pokušale da izvrše promene katastarskih podataka u skladu sa Izvršnom odlukom UNMIK-a br. 2008/1 i ako jesu, zašto to ne može da bude izvršeno. Međutim, ono što je bitno je da su sporne zemljišne parcele još uvek upisane na ime tužioca.

4. Poravnanje

Uzimajući u obzir odluku žalbenog veća da je Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove, kao zastupnik KPA, ta koja jedina ima pravo da se pojavi u postupku; i imajući na umu da je isto veće zaključilo da DP može da zastupa samo sebe jedino ukoliko KPA ne preuzme postupak, kako je gore detaljno razmotreno, puko tvrđenje DP-a da se ne slaže s poravnanjem navodno postignutim između KPA i tuženog manastira, ili da je trebalo da ga zastupa KAP a ne KPA, ne može da unese

u raspravu ništa novo što već nije prethodno razmotreno. Na sve te argumente već je odgovoreno u prvom i drugom stepenu.

Nakon ovog pitanja, specijalno veće treba da ispita da li dogovor postignut između Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove i jedine preostale tužene strane, manastira Dečani, ispunjava uslove procesnih pravila i kakvo pravno dejstvo može da proizide iz tog dogovora.

Stranke, a posebno KPA, redovno su dostavljale sudu pisane i usmene podneske o nameri KPA i manastira da postignu dogovor. U nekim od tih podnesaka iskazane su samo puke želje KPA ili njena spremnost da postigne dogovor, dok je uz neke druge pisane podneske u prilogu dostavljena sadržina dogovora. Ono što je ovde bitno napomenuti je da su sudsko veće i žalbeno veće Posebne komore smatrali da ti dogovori koje su predočili KPA i manastir nisu u saglasnosti s važećim procesnim pravilima. Prethodno odbijanje sudskog veća da je dogovor postignut nije ni u kakvoj vezi sa sadržinom dogovora ili ovlašćenjem stranaka da postignu dogovor, već je do njega došlo jednostavno zbog toga što je tadašnje sudsko veće smatralo da navodni dogovor nije bio u saglasnosti s procesnim pravilima.

Sledeći podnesci mogu da budu navedeni kao četiri bitna podneska u vezi s voljom za postizanje dogovora:

- (a) volja za postizanje dogovora iskazana u podnesku KPA od 12. maja 2009. godine i zahtev za održavanje ročišta radi predočavanja tog dogovora
- (b) dogovor predložen na raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine i
- (c) zahtev koji je podnesen od strane KPA dana 10. jula 2009. godine kojim se traži overeni zapisnik o raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine i izvršenje dogovora
- (d) dogovor koji je predložen u pisanoj formi i predložen na raspravi održanoj dana 16. oktobra 2012. godine i koji je dopunjen u skladu s mišljenjem žalbenog veća datim u rešenju ASC-11-0038 od 27. decembra 2011. godine.

Prva tri podneska sudsko veće i žalbeno veće ranije nisu smatrali pravilnim dogovorom koji je u saglasnosti s procesnim pravilima.

Sudsko veće je rešenjem od 9. februara 2011. godine odbilo zahtev Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove od 10. jula 2009. godine i dodatni podnesak od 26. oktobra 2010. godine kojim su ponovljeni isti zahtevi, u kojima je UNMIK tvrdio da je dogovor postignut između stranaka konačan i obavezujući za stranke. Podnosilac zahteva tražio je da mu se dostavi overena kopija zapisnika o raspravi održanoj dana 19. maja 2009. godine, kao i izdavanje naloga za izvršenje dogovora postignutog između stranaka koje su preostale nakon odricanja od tužbenog zahteva protiv Republike Srbije u skladu s članom 193 Zakona o parničnom postupku. Podnosilac zahteva tražio je overenu kopiju zapisnika o raspravi u skladu s članom 322 Zakona o parničnom postupku i da Posebna komora preduzme potrebne mere, nakon izdavanja te overene kopije, za izvršenje dogovora pravilno postignutog između stranaka na ročištu pred Posebnom komorom tako što će naložiti nadležnim organima da izvrše potrebne izmene u katastarskim knjigama.

U čemu je bio problem kad je reč o tumačenju prethodnog sudskog veća?

Nakon tih zahteva, sudsko veće odbilo je zahtev dana 9. februara 2011. godine na osnovu argumenata da izvršenje poravnjanja nisu u nadležnosti Posebne komore i, što je bitnije, da dogovor između stranaka nije bio finalizovan. Takođe je navedeno da je zapisnik dokaz koji stranke imaju pravo da dobiju kako bi dokazale svoje obaveze koje su preuzele na ročištu. To znači da je sudsko veće čak odbilo da podnosiocu zahteva dostavi overeni zapisnik. Pored toga, izgleda da je tadašnje

sudsko veće zaključilo da odricanje od tih prava može da bude postignuto samo na ročištima i da ne postoji takva izjava koja je pravilno data na ročištu. Sudsko veće smatralo je da su van suda stranke slobodne da daju koje god izjave u vezi sa svojim pravima, ali da su, budući da su tražile da sud usvoji njihov sporazum, morala da budu proverena procesna ograničenja postupka. Sudsko veće dalje je navelo da u vezi s parcelama na kojima se KPA odrekla prava, nije jasno da li je to odricanje izvršeno u korist KPA i da li to znači prenos prava ili priznanje traženih prava (*za detaljnije podatke videti rešenje*). Zbog toga je tadašnje veće smatralo da je ugovoru (u smislu sporazuma) nedostajala suštinska svrha poravnanja koje ne može da bude usvojeno. S druge strane, sudsko veće tvrdilo je da nije jasno da li volja tužioca da se odrekne od tužbenih zahteva protiv tih tuženih strana ostaje nepromenjena u situaciji kad dogovor nije usvojen.

Žalbeno veće preispitalo je to rešenje sudskog veća. Žalbeno veće, kako je navelo, preispitalo je navedeno rešenje jedino u odnosu na sadržinu žalbe. Oglasilo je da je rešenje pravilno i u skladu sa zakonskim odredbama o predmetu o kojem je reč (*rešenje od 27. decembra 2011. godine u predmetu br. ASC-11-0038*).

U čemu je bio problem kad je reč o tumačenju žalbenog veća u vezi s navodnim dogovorom?

Naizgled, obrazloženje žalbenog veća bilo je, ipak, nešto drugačije od obrazloženja sudskog veća. Žalbeno veće naglasilo je da objašnjenje sudskog veća da zapisnik o raspravi od 19. maja 2009. godine, na kojoj su stranke dale svoje izjave, predstavlja njihov dogovor, ali da su stranke zapisnik potpisale različitih datuma. Kod potpisa zastupnika tužioca stoji datum 22. jun 2009. godine, dok kod potpisa tuženog stoji datum 8. jul 2009. godine. Žalbeno veće pridalo je značaj tim različitim datumima potpisivanja zapisnika. Prema tumačenju žalbenog veća, budući da je članom 26.4 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. propisano da takav sporazum mora da bude u pisanoj formi, formulacija tog člana podrazumeva da stranke moraju da sačine sporazum u pisanoj formi van ročišta. Citiramo iz tog rešenja: „...*nakon pisanog sporazuma, podnesenog sudskom veću, sud može da zaključi predmet, a stranke su slobodne da pristupe izvršenju svog sporazuma pravnim sredstvima predviđenim zakonom u tu svrhu*“.

Prema žalbenom veću, druga forma poravnanja pred sudom predviđena je članom 322 Zakona o parničnom postupku (raniji ZPP), koji je primenjiv u postupku pred PKVS na osnovu člana 70.3 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6. Navedeni član glasi: „*sporazum stranaka o poravnanju unosi se u zapisnik. Poravnanje je zaključeno kad stranke posle pročitanoog zapisnika o poravnanju potpišu zapisnik. Strankama će se na njihov zahtev izdati overeni prepis zapisnika u koji je uneseno poravnanje*“.

Nakon što je dalo navedena objašnjenja, žalbeno veće zaključilo je da se u predmetu o kojem je ovde reč nije sledio postupak propisan napred navedenom odredbom, budući da su stranke zapisnik potpisale različitih datuma. Prema žalbenom veću, član 322 Zakona o parničnom postupku, kako se može zaključiti na osnovu detaljnog čitanja zakona, podrazumeva da sporazum mora da bude postignut u isto vreme među istim strankama, na istom ročištu, koje će potpisati sporazum pred sudijom izvestiocem na javnoj raspravi, „posle pročitanoog zapisnika“.

Međutim, navedeno je da je sudsko veće trebalo da zakaže dodatno ročište, na kojem su stranke mogle da finalizuju postupak dogovora, ili su stranke na osnovu člana 26.4 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6 mogle da postignu takav sporazum van rasprave, sačine ga u pisanoj formi i zatim ga predoče PKVS.

Žalbeno veće nije se izjasnilo u vezi s neizdavanjem zapisnika strankama na zahtev Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove.

Žalbeno veće konstatovalo je da su stranke izrazile svoju volju da okončaju spor i prema tome, sudsko veće treba da zakaže ročište kako bi ispitalo mogućnost postizanja tog dogovora na osnovu važećih odredaba.

Dodatno pitanje koje je žalbeno veće navelo je bilo da u svakom slučaju izvršenje tog poravnjanja nije u nadležnosti Posebne komore.

Dana 20. juna 2012. godine predmet je prosleđen u nadležnost veća za svojinska pitanja rešenjem predsedništva br. 19/2012. Veće, na osnovu zahteva Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove i uzimajući u obzir rešenje žalbenog veća, zakazalo je dodatno ročište. Ročište je održano dana 16. oktobra 2012. godine.

Zastupnik tužioca, na raspravi održanoj dana 16. oktobra 2012. godine, predočio je u pisanoj formi tekst dogovora postignutog između Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove i manastira Dečani, koji je potpisan od strane zastupnika tih stranaka i potvrđen na raspravi nakon čitanja teksta. Međutim, usled činjenice da zapisničari dostavljaju nacrt zapisnika predsedniku veća radi preispitivanja nekoliko dana kasnije i da on zatim treba da bude preveden na jezik stranaka pre potpisivanja, nije postojala mogućnost potpisivanja zapisnika na dan održavanja ročišta. Međutim, zapisnik koji je potpisala predsednica veća dostavljen je obema strankama koje su postigle dogovor i one su pozvane da potpišu zapisnik istog datuma. One su potpisale zapisnik o raspravi u isto vreme dana 15. novembra 2012. godine. Prema tome, procesni uslovi iz člana 26.4 i člana 322 Zakona o parničnom postupku (4/1977) i člana 26 Aneksa, kao i člana 416 Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006) su svi ispunjeni.

Jedini dokumenti koji su nedostajali bili su oni koji ukazuju na pravni subjektivitet manastira samog po sebi, odvojen od bilo koje druge institucije u Srbiji ili na Kosovu, zastupanje manastira i pravo na postizanje dogovora kao zasebnog pravnog lica i dokumenti koji ukazuju na imenovanje igumana manastira. Te dokumente, kao i prevod teksta dogovora na srpski jezik, stranke su dostavile u roku koji im je predsednica veća ostavila na raspravi.

Zastupnik DP-a stavio je prigovor na dogovor postignut između UNMIK-a i manastira Dečani. Tvrdio je da je KAP trebalo da bude pozvana na ročište. Na raspravi je objašnjeno da su stranke bile pozvane na ročište uzimanjem u obzir rešenja žalbenog veća od 24. jula 2010. godine u predmetu br. ASC-09-0025.

Kad je reč o procesnim pravilima, predočavanje dogovora upravo sada, čak i onog predočenog na ročištu održanom dana 19. maja 2009. godine bilo je okončano prema tumačenju sadašnjeg specijalnog veća nadležnog za svojinska pitanja. Pre te rasprave, KPA je već bila dostavila tekst kako bi pokazala svoju volju. Na ročištu je ponovila svoj predlog. Predlog načinjen kao takav prihvatio je zastupnik manastira. Predsednica veća izjavila je da bi sudu više odgovarao tekst u pisanoj formi i dala im je rok da jasno navedu sadržinu dogovora. Međutim, zastupnik manastira jasno je naveo da im nije potrebno vreme za to i prihvatio ponudu koju je dao zastupnik Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove. Prema tumačenju specijalnog veća, ponuda i prihvatanje ponude dovoljni su za donošenje odluke da je sporazum zaključen. To je osnovno načelo zakona o obligacionim odnosima u mnogim pravnim sistemima kad je reč o tome kako se postiže sporazum. Drugo je pitanje da li za valjanost takvog sporazuma postoji potreba za pisanom formom. Ponekad, pisana forma može da bude obavezna da bi sporazum bio valjan, dok kod nekih drugih vrsta ugovora ne mora da bude konstitutivni element, već samo deklarativni, ili je samo pitanje dokazivanja postojanja takvog sporazuma. U svakom slučaju, slobodna volja stranaka uneta je u zapisnik od 19. maja 2009. godine i taj zapisnik su stranke potpisale, iako su ga potpisale u različito

vreme. Međutim, veće, kako je navedeno gore, smatra sebe vezanim tumačenjem žalbenog veća o tome kako se postiže poravnanje.

Članom 416 sadašnjeg Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006) uređena je forma poravnanja i definisan je način njegovog postizanja. Prema tom članu, sporazum stranaka unosi se u sudski zapisnik. Sudsko poravnanje smatra se okončanim u trenutku kada stranke nakon što pročitaju zapisnik o poravnanju potpišu sudski zapisnik. Strankama se uručuje overena kopija zapisnika, gde je uneto poravnanje. Sudsko poravnanje treba da sadrži i sporazum o sudskim troškovima. Ukoliko se stranke ne dogovore o troškovima, one mogu zatražiti da odluku o sudskim troškovima donese sud o toj stvari.

Smatra se da je takav dogovor koji je predložen na raspravi održanoj dana 16. oktobra 2012. godine u saglasnosti s rešenjem žalbenog veća. Smatra se da je tekst zaključen i potpisan van suda i predložen i pročitani i potvrđeni na raspravi od strane Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove kao tužoca koji ima pravo da se pojavi u postupku po tužbi koju je podnelo DP (u skladu s članom 29.2 i 3 izmenjene i dopunjene Uredbe UNMIK-a 2002/12 i članom 29.2 i 29.3 Aneksa Zakona o Posebnoj komori) i jedinog preostalog tuženog manastira Dečani u saglasnosti s članom 26 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6 i Aneksa ZPK-a i da je taj dogovor postignut i da je u saglasnosti i s članom 416 ZPP-a.

5. Nepostojanje protivtužbe

Kancelarija UNMIK-a za pravne poslove povremeno traži izdavanje naloga za upis promene u katastarske knjige kako bi katastarski podaci bili usklađeni s postignutim dogovorom. Međutim, do danas ne postoji protivtužba ili posebna tužba podneta od strane tuženog manastira Dečani radi utvrđenje prava svojine na predmetnim zemljišnim parcelama i/ili upisa istih parcela u katastar na njegovo ime.

Poravnanje između stranaka i obavezujuće dejstvo tog poravnanja koje su stranke postigle u postupku koji se vodi drugačiji je pravni pojam od prihvatanja tužbe ili protivtužbe. Bez postojanja protivtužbe, sud može da odluči samo o dejstvu poravnanja na pravnu zaštitu koja se traži u postupku koji se vodi po tužbi.

Ono o čemu Specijalno veće može da odluči ograničeno je na tužbu DP-a. Veće može ili da dodeli pravnu zaštitu koja se traži tužbom ili da je odbije. S obzirom na to da ne postoji protivtužba tuženog, koja bi bila vezana za određeni rok koji je već istekao, veće može da zauzme stav samo o zahtevu tužioca navedenom u tekućem postupku. Sudsko poravnanje može se napadati samo tužbom (član 418.1 ZPP-a).

6. Pravna zaštita koja se može dodeliti na osnovu poravnanja

Jedina pravna zaštita koja se može dodeliti na osnovu poravnanja u predmetu o kojem je ovde reč je da se odbije tužbeni zahtev. Član 26 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6 ili Aneksa Zakona o Posebnoj komori ne navodi izričito koje vrste radnji veće treba da preduzme na osnovu poravnanja. Ta odredba samo predviđa da je to poravnanje obavezujuće za stranke, ali ništa drugo. To pitanje obuhvaćeno je Zakonom o parničnom postupku.

Na osnovu člana 417 ZPP-a, sud tokom čitavog sudskog procesa vodi računa o tome da li se on vodi u vezi sa tužbenim zahtevom o kojem je ranije postignuto sudsko poravnanje, i ukoliko utvrdi da ono postoji odbacuje podnesenu tužbu. Shodno tome, jedina odluka koju sud sada može da donese kad je reč o ovom poravnanju je da odbije tužbu kao neosnovanu.

Ostalo nije u nadležnosti specijalnog veća. Ne postoji ni protivtužba ni posebna tužba koja bi bila spojena s ovim predmetom podneta od strane tuženog radi sticanja prava svojine na predmetnim zemljišnim parcelama ili kojom se traži utvrđenje prava svojine ili upis parcela na njegovo ime.

7. Izvršenje poravnanja

Zastupnik Kancelarije UNMIK-a za pravne poslove dostavio je podnesak dana 19. novembra 2012. godine kojim je tražio overenu kopiju zapisnika o raspravi održanoj dana 16. oktobra 2012. godine, kao i izdavanje naloga katastru kojim se istom nalaže da izvrši upis spornih katastarskih parcela na ime tuženog manastira. Zapisnik o navedenoj raspravi biće predodčen i dostavljen strankama u prilogu ove presude.

Kad je reč o izdavanju naloga za upis promene u katastar kako bi se omogućilo izvršenje poravnanja postignutog između UNMIK-a i manastira:

Na osnovu člana 414 Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 03/L-006):

Putem sudskog poravnanja može da se obuhvati ceo tužbeni zahtev ili samo jedan njegov deo. Sud pomoću rešenja usvaja sudsko poravnanje. Međutim, stranke ne mogu rešiti njihov spor sudskim poravnanjem kad se tužbeni zahtev odnosi na prava kojima ne mogu da raspolažu slobodno (član 3 stav 3 ZPP-a). U slučaju da stranke postignu sporazum o pravima kojima ne raspolažu slobodno, sud će sporazum stranaka uneti u zapisnik, koji će žalbenom sudu poslužiti za procenu dozvoljivosti sudskog poravnanja (član 414.4 ZPP-a). Prema tome, na poravnanje koje su stranke postigle može se izjaviti žalba i treća lica još uvek mogu da tvrde da ta prava nisu prava kojima stranke slobodno raspolažu.

Inače, to poravnanje obavezujuće je za stranke u skladu s članom 26 Aneksa Zakona o Posebnoj komori, izričita odredba koja ne zahteva primenu ZPP-a, bilo u tom smislu u vezi s članom 14 Zakona o Posebnoj komori i/ili članom 70.3 Administrativnog naređenja UNMIK-a br. 2008/6.

Međutim, izvršenje tog poravnanja ne spada u nadležnost Posebne komore. Posebna komora nije nadležna za izvršenje čak ni svojih rešenja ili presuda. Redovni sudovi nadležni su za zahteve za izvršenje. Obavezujuća priroda poravnanja između stranaka ne menja tu činjenicu.

Ukoliko stranke žele da izvrše svoje poravnanje, one su slobodne da preduzmu potrebne radnje pred upravnim organima predodčavanjem zapisnika koji su potpisale kad je reč o njihovom poravnanju postignutom pred Posebnom komorom u ovom predmetu, koji je sud overio i dostavio im zajedno s ovom presudom. U slučaju nepridržavanja poravnanja od strane upravnih organa, one mogu da stave svoje prigovore u upravnom postupku.

Inače, stranke mogu da traže izvršenje ove presude pred nadležnim redovnim sudom ako i kad ona postane konačna. Vredi napomenuti da bi i takav zahtev za izvršenje bio van nadležnosti Posebne komore.

Troškovi

Stranke se nisu izjasnile o troškovima. Shodno tome, nijedna od stranaka ne traži naknadu troškova. Kad je reč o sudskim taksama, veće odlučuje da nije potrebno odrediti troškove budući da još ne postoji pisani sudski troškovnik koji je usvojio Sudski savet Kosova u skladu s članom 57.2 Aneksa ZPK-a.

Pouka o pravnom leku

Poravnanje koje su stranke postigle obavezujuće je za njih na osnovu člana 26 Aneksa ZPK-a. To poravnanje one mogu da ospore samo pod uslovima predviđenim članom 418.2 ZPP-a.

U slučaju da bilo koje drugo lice tvrdi da su njegova procesna prava povređena ili da ima materijalna prava u vezi s predmetom ovog spora, ili namerava da ospori postignuto poravnanje, veće navodi da je žalbeni postupak sledeći:

Na osnovu člana 10.6 Zakona o Posebnoj komori, žalba na ovu presudu može se izjaviti žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju u pisanoj formi u roku od dvadeset jednog (21) dana od dana prijema ove presude ili saznanja o njoj. Na osnovu istog člana, podnosilac žalbe mora da dostavi žalbu drugim strankama u istom roku i dokaz o dostavi mora da bude priložen uz žalbu. Specijalno veće, u tom smislu, upozorava i na odredbu člana 59 Aneksa. Žalbeno veće može da odbaci žalbu, te će ova presuda postati konačna, ukoliko stranke ne postupe po odredbi člana 10.6 Zakona o Posebnoj komori i člana 59 Aneksa u propisanom roku.

Da li je žalba lica koja traže takav interes prihvatljiva ili ne moraće da oceni žalbeno veće.

Esma Erterzi,

predsednica veća , EULEX